

Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal

Sententia definitiva

Prot. N. 22036/90 CA

Dioecesis N.

Suppressionis paroeciae

(D.dus [X] et [Y]— Congregatio pro Clericis)

IN NOMINE DOMINI. AMEN.

IOANNE PAULO PP. II feliciter regnante, Pontificatus sui anno XIV, die 20 iunii 1992, Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, videntibus Em.mo ac Rev.mo Bernardino Gantin, necnon Exc.mis ac Rev.mis Vincentio Fagiolo, *Ponente*, Philippo Giannini, Aemilio Eid, et Iuliano Herranz, in causa N., Suppressionis paroeciae, inter d.nos [Y] et [X], recurrentes, in lite repraesentatos per cl.mum patronum Adv.tum Renatum Ottaviani, et Congregationem pro Clericis, resistantem, repraesentatam per cl.mum patronum Adv.tum Carolum Gullo, interveniente Rev.mo Raimundo L. Burke, Promotore Iustitiae deputato, hanc definitivam tulit Sententiam.

1. – **Species facti.** – Rem perspicientes a decisione Congressus huius Tribunalis, quod die 10 octobris 1991 *ad disceptationem* admisit recursum dominorum [X] et [Y] adversus decretum Congregationis pro Clericis, quo confirmabatur Em.mi Archiepiscopi [N.] decretum, quo ipsemet Archiepiscopus suppressionem voluit imperavitque paroeciae [W] in civitate, vulgo dicta [Z], pressius integram quaestionem videamus, ut rite dubiis respondere valeamus, quae ita concordata sunt:

1) An constet de defectu legitimatationis activae in partibus recurrentibus vel de adducto defectu alius praesuppositi recursus;

2) Quatenus negative ad primum, an constet de violatione legis sive in procedendo sive in decernendo quoad actum Congregationis pro Clericis diei 18 iulii 1990, confirmantem decretum Em.mi Archiepiscopi [N.];

3) Quatenus affirmative ad secundum, an, quomodo et qua mensura Curia Archidioecesana [N.] teneatur de damnis ob non observatum decretum huius Supremi Tribunalis diei 16 martii 1991.

At, uti in promptu est, prius facta necesse est clare cognoscere, iuxta perantiquum effatum: “da mihi facta et dabo tibi ius”.

Quibusdam praetermissis quae ad rem spectantia nostra parvi intersunt, haec quae sequuntur essentialia videntur.

2. – Archiepiscopus [N.] de supprimendis saltem duabus paroeciis in urbe [Z] exstantibus, secundum normas in eadem archidioecesi statutas atque vigentes iam ab anno 1987, nuntium dedit die 29 octobris 1989. Cum paroeciae in discrimine seu in suppressionis periculo sex erant, ipse Archiepiscopus Coetui studii rem commisit, ut hac de re consilium praeberet.

Tres, non autem duas tantum, Coetus studii supprimendas esse in [Z] consilium dedit, scilicet paroecias [B], [C] et [D]. Iuxta eiusdem Coetus votum, manere e contra debebant paroeciae [E], [F] et [W]; quod consilium Coetus, membris votantibus coram Exc.mo Vicario episcopali, moderatori, approbatum est. At, die 26 februarii 1990 Coetus suffragium iteravit diverso cum exitu, nempe pro suppressione paroeciae [W] loco [D], ideoque die 5 martii 1990, loco paroeciae [D] suppressio paroeciae [W] petita est a coetu parochorum et praesidum scholarum paroecialium. Interim, diebus 12 et 13 martii Consilio presbyterali nota facta est Archiepiscopi decisio multas paroecias supprimendi, inter quas paroeciam [W]; qua occasione a Rev. D.no [H], eiusdem Consilii membro, propositum est ut in futuro peteretur votum dicti Consilii, a can. 515, § 2 statutum, ut Episcopus dioecesanus rite suum decretum emittere valeret; quod propositum placuit Consilio presbyterali die 22 maii 1990.

Deinde post congressum Consilii presbyteralis diei 13 martii 1990, Archiepiscopus parochis, per vicarios episcopales et foraneos, significavit fore ut paroeciae [B], [C] et [W] die 30 iunii 1992 clau-

derentur. Attamen, de hoc procedendi modo iam a die 21 aprilis 1990 valde conquestus est parochus [C] rem deferens ad Archiepiscopum, qui conatus est huic parochi prius et dein D.no [K] paroeciae [W] quasdam decidendi et procedendi rationes explicationesque exhibere. Et die 13 iunii 1990 duo fideles paroeciae [W], [X] et [Y], vi canonis 1734, scripto petierunt ab Archiepiscopo ut decisio suppressioe paroeciae [W] revocaretur, adducentes, inter alia, rationes contra suppressionem, quarum aliae substantiales aliae vero procedurales erant; easdem aliasque rationes sequenti die alii fideles [W], quibus coniuncti sunt et fideles [C], attulerunt contra suppressionem. Prioribus et posterioribus respondit Archiepiscopus die 19 iunii 1990 transmittens recurrentibus decreti exemplar eisdemque significans nondum redacta fuisse decreta suppressionis omnium paroeciarum supprimendarum; at promulgatum iam fuerat decretum suppressionis paroeciarum [W] et [C], perspecta quorundam fidelium voluntate recurrenti contra hanc decisionem. Enim vero Archiepiscopus praecedenti die, nempe 18 iunii 1990, decretum protulerat suppressionis paroeciarum [B], [C] et [W], adducens, uti suppressionis causam, curam magis ideoneam pastorem, quae tamen alia recurrentibus visa est a causa quam ipsemet Archiepiscopus attulerat ut explicaret cur decretum suo tempore publici iuris factum non esset.

3. – Inde hierarchicus recursus contra Archiepiscopi decretum, quo suppressa erat paroecia [W], ad Congregationem pro Clericis propositus fuit ab iisdem qui iam ab ipso Archiepiscopo petierant revocationem eiusdem decreti, has ob rationes: a) Consilium presbyterale haud rite auditum erat; b) deerant causae graves seu vera motiva suppressionis.

Recursus huiusmodi ad Congregationem pro Clericis intra fatalia legis pervenit (die 25 iunii 1990); Congregatio statim, die nempe 27 iunii 1990, per “telefax” ab Archiepiscopo notitias petiit, quas Archiepiscopus festinanter sequenti die dedit eadem communicationis via.

Die 18 iulii 1990 dicta Congregatio Archiepiscopum certiorum fecit recursum reiectum fuisse, utpote fundamento carentem; haec autem decisio nota facta est recurrentibus die 24 iulii 1990 a Vicario generali Archidioeceseos [N.], qui et parochi [W] eandem

decisionem et eodem die significavit; et simul praescripsit ut publice nuntiaretur fidelibus, novissimam Missam in paroecia quam primum esse celebrandam.

4. – At die 31 iulii 1990 Congregationi pro Clericis recurrentes scripserunt dicentes sese confirmationem decreti Archiepiscopi non esse accepturos quia Congregatio rem rite non examinavisset in decernendo et procedendo, simulque suspensionem executionis decreti suppressionis paroeciae [W] exquirentes.

Et ipsimet eadem die introduxerunt apud hoc Supremum Tribunal recursum contra decretum quo a Congregatione pro Clericis confirmata fuit provisio Archiepiscopi [N.]; ipsi vero petierunt simul et provisionis suspensionem et, vi can. 515, § 2, rescissionem decreti diei 18 iunii 1990 confecti ab Archiepiscopo [N.] et a praedicta Congregatione confirmati, ne paroecia [W] supprimeretur.

Cum Congregatio pro Clericis huic Tribunali scripsisset se suam decisionem diei 18 iulii 1990 ratam habuisse, omnia ad iuris regulam apud nostrum Tribunal instituta sunt ut rite res dirimeretur, incipiendo a duabus praeliminaribus quaestionibus, quarum prior de suspensione executionis decreti impugnati, posterior de conservanda tum ecclesia paroeciali tum suppellectile. Quae autem duae quaestiones ita solutae sunt: a) suspensio executionis decreti impugnati reiecta fuit; b) ecclesia paroecialis et supellex ab ea iam amota, pendente causa coram hac Signatura Apostolica, tuto in statu quo conservandae erant; ita hoc Tribunal die 16 martii 1991 statuit decrevitque.

His positis, ad pertractationem principalioris causae procedendum est.

5. – **In iure et in facto.** – Primum omnium sunt quaedam quae non respiciunt quaestionem ipsam ideoque haud inter argumenta disceptationis adnumeranda videntur. Ita, parvi vel nihil interest ad rem dirimendam Patres [G] qui paroeciam moderabantur huic muneri renunciavisse.

Haud verum est recurrentes non petiisse ante recursum hierarchicum revocationem provisionis qua Archiepiscopus decreverat suppressionem paroeciae [W]. Etenim, die 13 iunii 1990 [X] et [Y],

fideles dictae paroeciae, scripto id petiisse ex actis constare dicendum est. Imo iterum subsequenti die quidam fideles paroeciarum [C] et [W] eandem rem petierunt. Quod patet etiam ex responsionibus quas Archiepiscopus dedit recurrentibus die 18 iunii 1990. Et, solummodo post receptam hanc Archiepiscopi responsionem, recursus apud Congregationem pro Clericis, propositus fuit, die nempe 25 iunii 1990. Cum hunc recursum reiecisset eadem Congregatio, die 18 iulii 1990, Vicarius generalis Archidioeceseos [N.] cum recurrentibus die 24 iulii tantum partialiter non integre textum decisionis dictae Congregationis communicavit.

Notandum hic opportunum videtur bene fecisse nostrum Tribunal, recursum habito, exquirere ab Archiepiscopo [N.] documenta, quae autem et Congregatio pro Clericis debuisset petere et non petivit, quaeque utilia fuerunt huic Tribunal ad acclarandam non observantiam, in casu, debitae consultationis, de qua in can. 515, § 2 coll. cum can. 127, § 2, n. 2, in quo requisita a iure pro eadem consultatione indicantur.

6. – Plures exstant in casu res certae, tum quoad modum procedendi tum circa substantiale factum, scilicet decisionem ipsam. Ita:

- Recursus intra terminum peremptorium triginta dierum interpositus est contra Congregationem pro Clericis quae confirmaverat provisionem Archiepiscopi [N.].

- Certum pariter est recurrentes instituisse penes Archiepiscopum, ut eius decisio rescinderetur; et eosdem hoc fecisse tempore opportuno, scilicet antequam adivissent Congregationem pro Clericis. Fuit verus recursus, cum vera petitione revocationis scripto facta et referente normam can. 1734; et clara erat petitio, scilicet petebatur revocatio decisionis iam ab Archiepiscopo peractae et publice annuntiatae.

- Parochus, utpote unicus legitimus repraesentans canonicus paroeciae (cf. can. 532), vel, eo absente, administrator paroeciae (cf. can. 540, §§ 1-2), debuisset recursum, perficere; verum hoc est. Attamen, impedimentum quoddam exstabat ne parochus recursum institueret; Patres [G] enim egressum e paroecia sub eorum cura pastoralis iam die 24 februarii 1990 nuntiaverunt; etsi ipse recursum non fecerat formaliter, tamen declaravit scripto Archiepiscopo suam

exceptionem paroeciae supprimendae. Quod, insuper, scripto et tempore opportuno, fecerunt duo christifideles paroeciae [W]; de quibus disceptandum est an ipsi habeant legitimationem activam, in casu.

De legitimatione activa

7. – Quaestio de legitimatione activa qua recurrentes gaudere debent, in casu quandam praesefert difficultatem, cum ipsi sint simplices fideles nullam auctoritatem nullamque habentes repraesentationis speciem. At, attenta declaratione Pontificiae Commissionis Codici Iuris Canonici authentice interpretando, legitimatione gaudere possunt et singuli fideles, etsi non coniunctim agentes, “dummodo revera gravamen passi sint”; et in ponderando gravamine sufficit, etsi necessaria, congrua iudicis aestimatio (AAS, 80 [1988], 1818), qui, tamen, ne sinat perpendere an, qui gravamen passi sunt, «ius aliquod subiectivum aut saltem interesse habet; quod quidem interesse, ut fundamentum praebeat actioni, intelligi nequit quodcumque, sed debet esse, ut doctrina docet, personale, directum, actuale et a lege, saltem indirecte, tutelatum» (*Communicationes*, 20 [1988], 91, n. 4). Nemo est qui hodie, post declarationes Concilii Vaticani II quoad Christifidelium iura et obligationes partem habentium in evangelizatione, in actuositate pastoralis et in adjuvandis ministris sacrae hierarchiae, non videat quantum sit christifidelium “interesse” seu bonum, quod, per se ipsum, iam fundamentum praebeat actioni vel legitimationi agendi ut idem bonum persequi et vindicare ipsi valeant; quodque ipsa lex agnoscit atque defendit: non aliter, enim, deducitur ex plurimis canonibus, simul recte perpensis, iura muneraque fidelium respicientibus (cf. cann. 224-231).

Etsi enim exercitium iurium et obligationum, quae propria sunt laicis, per se ligatum non sit directe et stricte necessarieque cum paroecia, attamen communitas paroecialis seu paroecia est ordinaria ecclesiastica structura quae modo directo et proprio animarum curam offert et in qua dicta iura et munera exercentur (cf. cann. 515, § 1; 516, § 2; 519; 528; 529, § 2 praesertim). Ideoque negari nequit in casu verum legitimumque “interesse”, quod naturam praesefert personalem, directam et actuale quodque lex necessario tueri debet praesertim cum paroecia est in periculo suppressionis, seu qui

potestatem habet erigendi et supprimendi paroecias, ita agere debet ut huiusmodi cura semper sit ratio ultima decisionis (cf. can. 1752), ita ut bonum fidelium eorundemque iura et munera una cum obligationibus quibus ipsi tenentur sufficienter sint in tuto posita.

Huiusmodi rite perpenso “interesse” seu bono, retineri debet suppressionem paroeciae esse actum qui iuridice atque multipere tangit vitam communitatis paroecialis et singulorum membrorum paroeciae. Ceterum ipsemet Advocatus inter acta quae non subiecta sunt “a ricorso gerarchico” enumerat “costituzione, unificazione, smembramento di parrocchie” (can. 515), non autem suppressio, quae propria tamen est figura iuridica.

Can. 515, § 1 naturam specificans paroeciae eius momentum et pondus in communitate ecclesiali clare patefacit. Etiam Concilium Vaticanum II magnum tribuit paroeciae momentum et pondus, cum sit communitas quae aliquo modo repraesentat «Ecclesiam visibilem per orbem terrarum constitutam» (SC 42); et dioecesis «paroecia velut cellula est» (AA 10); atque exemplum perspicuum apostolatus communitarii praebeat, omnes (bene hoc notetur pro nostro casu) quotquot ibi invenit «diversitates humanas in unum congregans et Ecclesiae universalitati inserens» (AA 10; cf. S. Pius X, Litt. Apost. *Creationis duarum novarum paroeciarum*, 1.6.1905, in AAS, 38 [1925], 65-67; Pius XII, All. *ad fideles paroeciae*, 11.1.1953, in *Discorsi*, XIV, 1952-1953, 449-454; IOHANNES XXIII, All. 26.8.1962, in AAS 54, [1962], 656-660). Vaticanum II insuper fovet participationem collaborationemque laicorum actuositati pastoralis paroeciae (cf. AG 41) atque eos summopere exhortatur: «Christifideles apostolatum suum exerceant, in unum conspirantes. Sint apostoli tam in suis communitatibus familiaribus, quam in paroeciis et dioecesibus» (AA 17). Codex ipse, Concilii Vaticani II propositiones et vota apte accipiens, statuit christifideles posse suam habere «participationem in exercitio curae pastoralis paroeciae» si ob sacerdotum penuriam Episcopus dioecesanus id aestimaverit (can. 517, § 2). Immo tum pastorale consilium (can. 536), tum consilium a rebus oeconomicis (can. 537) in paroecia constituta, praeseferunt naturam laicalem; in primo enim «christifideles, una cum illis qui curam pastorem vi officii sui in paroecia participant, ad actionem pastorem fovendam suum adiutorium praestent» (can. 536, § 1), in altero «parocho in

administratione bonorum paroeciae adiutorio sint» (can. 537).

Videtur igitur non deneganda legitimatio activa recurrentibus, in casu.

His praemissis, videamus:

De violatione legis in procedendo

8. – Hac in parte, quaestio principalior est ea quae Consilium presbyterale respicit; et hoc sub respectu essenziale est bene perpendere: a) an consilium sufficienter convocatum fuerit; b) an sufficienter auditum fuerit, antequam Episcopus suam decisionem patefecisset (cf. cann., simul collati, 500, § 2; 127, §§ 1 et 2).

In casu, de quo disceptatur, recursus valde fundatus videtur, quia Archiepiscopus, antequam presbyterale Consilium suam edixisset sententiam, iam decisionem supprimendi paroeciam sumpserat. Merito Promotor Iustitiae deputatus animadvertit: «Consilium petitur et auditur ad decisionem efformandam, id est petitio et auditio consilii decisionem antecedit». Ex actis enim clare constat non ita factum fuisse, eo vel magis quod constare videtur plus de notificatione Consilio Presbyterali decisionum iam peractarum quam de petitione voti seu de Consilii auditione.

Ex relatione officiali congressus Consilii Presbyteralis diebus 12-13 martii 1990 habiti apparet in casu votum consultivum Consilii petatum non esse, sed eidem notitias datas esse de paroeciis supprimendis et innovandis, nam relatio circa plurimas paroecias innovandas vel supprimendas solummodo affirmat: «16. Canonical Consultations: The Senate heard the Vicars, as they reported on proposed closings, mergers, and planning processes in their Vicariates. Questions and answers were interspersed with the reports». Rite Promotor Iustitiae deputatus haec animadvertit: «In casu *Consilium audivit Vicarios episcopales* circa propositas suppressiones et innovationes – sed *Em.mus Archiepiscopus non audivit Consilium*. Procedura igitur ab Em.mo Archiepiscopo adhibita ad Paroeciam [W] supprimendam caret elemento quod requiritur ad validitatem suppressionis, nempe praevia auditione Consilii presbyteralis. In praedicto congressu Consilii presbyteralis quoddam membrum, Rev.dus [H], valde conquestus est de defectu voti consultivi petendi, ideoque proceduram

proposuit ut in futuro Consilium presbyterale de innovationibus paroeciarum revera audiat. Haec procedura in congressu Consilii presbyteralis die 22 maii 1990 habito ab Em.mo Archiepiscopo pro futuro approbata est».

9. – Certe certiusque solius Episcopi est paroeciam erigere eamque suppressere (can. 515, § 1); attamen, etsi Codex praescribat Episcopo ne erigat neque supprimat paroecias, nisi audito consilio presbyterali (can. 515, § 2), nemo est qui non videat quantum sit *interesse publicum et christifidelium bonum cum paroeciae eriguntur vel supprimuntur*. Ideoque negotia erectionis vel suppressionis paroeciarum rite et prudenter agenda sunt; praesertim omnia ad regulam iuris recte agenda sunt, cum ius ad tutelam iurium bonique christifidelium sit constitutum.

Eo vel magis quod novum ius canonicum, Vaticanum II in praxim seu disciplinam Ecclesiae propriam deducens, partem quam christifideles laici in missione Ecclesiae propriam habent, praesertim et ante omnia in paroecia seu in ecclesia locali explicandam ab ipsis christifidelibus praescribere videtur.

«Parochus – legitur in can. 529, § 2 – cum proprio Episcopo et cum dioecesis presbyterio cooperetur, allaborans etiam ut fideles communionis paroecialis curam habeant, iidemque tum dioecesis tum Ecclesiae universae membra se sentiant operaque ad eandem communionem promovendam participant vel sustineant». Praeter Concilium Vaticanum II Codex habet tamquam fontes suarum normarum etiam documenta postconciliaria, uti Adh. Ap. Pauli VI *Evangelii nuntiandi*, d. 8.12.1975 (cf. nn. 42-45; 68, 76), Adh. Ap. Ioannis Pauli II *Catechesi tradendae* d. 16.10.1979 (cf. nn. 48, 64, 67) quae haud parvum tribuunt momentum actioni pastoralis christifidelium in eorundem paroecia.

«Il cap. VI della parte II del Codice, intitolato *Le parrocchie, i parroci e i vicari parrocchiali* viene impostato sulle parrocchie, in funzione delle quali sono istituiti i parroci e i vicari parrocchiali per il servizio della Chiesa particolare, che è inseparabile dall'unica Chiesa cattolica e dal suo pastore (cann. 368-369). La nuova impostazione teologica-giuridica (a differenza di quella del codice del 1917 che solo indirettamente parlava delle parrocchie nel libro

Il capp. IX e X che infatti erano intitolati non de paroeciis - come l'attuale - ma solo de parochis e de vicariis paroecialibus) si deve al Concilio Vaticano II, il quale afferma che la parrocchia, organizzata sotto la guida di un pastore, che fa le veci del Vescovo, rappresenta in certo qual modo la Chiesa visibile, stabilita su tutta la terra (SC 42)» (*Comm. al CIC*, Pont. Univ. Urb. 1985, p. 309).

Paroecia, ens iuridicum quod propria personalitate iuridica gaudet (can. 515, § 3), est certa communitas fidelium in Ecclesia particulari stabiliter constituta, cuius cura pastoralis, sub auctoritate Episcopi dioecesanis, committitur parochis, qua proprio eiusdem pastori (can. 515, § 1). Haec paroeciae descriptio in eiusdem essentialibus elementis, desumpta a Decreto CD n. 30, et, quoad requisita erectionis, suppressionis et innovationis, a M.P. ES, I, 21, §§ 1-3, atque a Directorio Episcoporum *Ecclesiae imago*, 176-179, clare distincta est sub aspectu theologico atque iuridico ab omnibus aliis institutionibus et entibus quae etiam cum ipsamet paroecia quandam secumferunt relationem sive iuridicam sive pastorem vel liturgicam.

10. – Inter haec, imprimis videtur esse adnumeranda *ecclesia paroecialis*, circa quam, in casu suppressionis paroeciae, Codex hanc habet normam: «Ubi aliae graves causae (praeter impossibilitatem adhibendi ecclesiam ad cultum divinum, de qua in § 1 can. 1222) suadeant ut aliqua ecclesia ad divinum cultum amplius non adhibeatur, eam Episcopus dioecesanus, audito consilio presbyterali, in usum profanum non sordidum redigere potest, de consensu eorum qui iura in eadem sibi legitime vindicent, et dum modo animarum bonum nullum inde detrimentum capiat» (can. 1222, § 2).

Utique, stricte rem examini subiciendo, ius ad formam vitae christianae de qua in can. 214 vinculatum non est directe cum quadam ecclesia paroeciali vel aede sacra sed clare patet suppressionem paroeciae et ecclesiae paroecialis reductionem in usum profanum grave detrimentum vitae christianae afferre.

11. – Cum vero probatum sat deprehendatur recursus quoad violationem legis in procedendo, non item dicendum est quoad eandem violationem in decernendo. Quare de hoc recursus capite nihil

dicendum cum argumenta adducta non habeant vim probationis sufficientis.

12. – His mature perpensis atque omnibus tum in iure tum in facto rite examinatis, propositis dubiis ita respondendum censemus:

Ad 1) Non constare de defectu legitimacionis activae in partibus recurrentibus neque constare de defectu alius praesupposti recursus;

Ad 2) Constare de violatione legis in procedendo quoad:

a) suppressionem paroeciae, quia observata non fuit norma can. 515, § 2;

b) reductionem ecclesiae [W] in usum profanum, quia non observata est norma can. 1222, § 2.

Ad 3) Archidioecesis [N.] ecclesiam paroecialem ad statum quo gaudebat ante eius suppressionem restituere.

Perspecto art. 101, § 1 *Normarum specialium* huius Supremi Tribunalis haec statuuntur:

a) quoad expensas processus apud hoc Supremum Forum:

- ex deposito initiali restituatur Recurrentibus summa 1.000.000 libellarum italicarum;

- Congregatio pro Clericis huic Supremo Foro solvat summam 2.000.000 libellarum italicarum, quam ab Archidioecesi [N.] exquirere potest;

b) quoad proventus Cl.morum Patronorum unaquaeque pars solvat congruum honorarium pro proprio Patrono.

Datum Romae, e sede Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis, die 20 iunii 1992.

(signati)

+ Bernardinus Card. GANTIN

SUPREMUM SIGNATURAE APOSTOLICAE TRIBUNAL

+ VINCENTIUS FAGIOLO, *Ponens*
+ Philippus GIANNINI

(L.+ S.)

+ Aemilius EID
+ IULIANUS HERRANZ

Notificetur omnibus quorum interest ad omnes iuris effectus.
Die 22 Septembris 1992

+Zenon GROCHOLEWSKI, *Secretarius*
Vincentius CÁRCEL ORTÍ, *Cancellariae Moderator*